

Milieuvereniging Land van Cuijk

-al vanaf 1980 bezig voor een beter milieu-

Jaarverslag 2019

• *Bestuurszaken*

In 2019 zijn er 12 openbare bestuursvergaderingen geweest, die door steeds 2 à 4 leden – naast de bestuursleden – werden bijgewoond, alle in gemeenschapshuis ‘De Jachthoorn’ te St. Hubert. Eén vergadering werd geheel gevuld met een juridisch-bestuurlijke praktijkworkshop, en een andere was met 2 leden van de Rekenkamercommissie Land van Cuijk over het thema ‘duurzaamheid’.

De vereniging heeft in 2018 in totaal 127 poststukken ontvangen en er 30 verstuurd.

• *Werkgroepen e.d.*

In de volgende werk- of klankbordgroepen zaten (en zitten nog steeds) leden van onze vereniging:

- Gemeentelijke Werkgroep Natuur en Milieu Cuijk;
- de Werkgroep Spoordijk (intergemeentelijke werkgroep die plannen moet ontwikkelen voor de Spoordijk die door Beugen, Haps, St. Hubert en Mill loopt);
- de werkgroep N264;
- de werkgroep RBT Laarakker, Haps
- de samenwerking Heimolen Sint Hubert;
- het groenoverleg Waterschap Aa en Maas;
- de projectgroep beekherstel Graafsche/Lage Raam in de Verborgten Raamvallei;
- de klankbordgroep geurbeleid Sint Anthonis;
- de klankbordgroep bestemmingsplan buitengebied Boxmeer.
- de MLvC levert een actieve bijdrage aan het Brabants Burgerplatform. Langs deze lijnen spelen we een rol in de provinciale politiek.

• *Mestverwerking*

Steeds blijft de druk vanuit de boerenorganisaties en politiek om mestverwerking in welke vorm dan ook letterlijk een plek te geven. De MLvC is geen fan van deze end-of-pipe oplossing. Het houdt de veestapel in stand en het zou best eens kunnen, dat door mestverwerking de druk van de ketel gaat en er weer meer beesten komen. Onder een landelijke LTO-lobby is er een zogenaamde verwerkingsplicht gekomen (eigenlijk: dat mest niet geproduceerd mag worden waarvoor geen afzet is), omdat zonder een constante "bruine stroom" richting fabrieken het economisch niet uit kan. Nu stelt men dat het moet van de politiek, en dat men het dan ook niet tegen mag houden. De maatschappelijke discussie verstomt echter niet. Steeds meer burgers verzetten zich, al dan niet als gevolg van de stank van bestaande bedrijven, die voor een slecht imago zorgt.

We volgen de ontwikkelingen van mestfabrieken, zoals Smits aan de Volkelseweg en Aben aan de Broeksteen in Wanroij. Dit heeft gevolgen voor de hele regio. Daaronder ook begrepen de aanzuigende werking op de veehouderij en de cumulatie van meerdere fabrieken in de regio. Dat lijkt moeilijk te worden.

Het Planbureau voor de Leefomgeving heeft in 2017 een rapport uitgebracht dat het mestbeleid zijn doelen niet gaat halen: “Het mestbeleid is niet effectief genoeg om overall in Nederland de in Europees verband afgesproken doelen voor schoon oppervlaktewater te halen. Deze doelen komen wel in zicht als de fosfaatbelasting uit de landbouw met 40% wordt verminderd en de stikstofbelasting met 20%. Dit staat echter op gespannen voet met de bemestingsadviezen, zo luiden enkele conclusies van de PBL-Evaluatie van de Meststoffenwet [*Nederlandse uitwerking van de Europese Nitraatrichtlijn*]. De huidige aanpak van het mestprobleem loopt dus tegen zijn grenzen aan.”

De Provincie Noord-Brabant heeft – zoals aangekondigd in het bestuursakkoord “Beweging in Brabant” - het initiatief genomen om samen met partners te komen tot een gedragen mestbeleid. Daartoe heeft ze vertegenwoordigers van boeren, milieuorganisaties, burgercomités, gezondheidsinstanties, gemeenten, waterschappen en kennisinstellingen uitgenodigd om, middels zogenaamde regiodialogen, hierover van gedachten te wisselen. De MLvC heeft hier ook aan deel genomen. Samen met andere groeperingen vormen we het Brabants Burgerplatform. Onze oplossing voor het mestprobleem: minder beesten. Die boodschap hebben we luid en duidelijk op het Provinciehuis laten horen, en dat blijven we doen; zowel op bestuurlijk als op politiek niveau. Ook organiseren we publieksbijeenkomsten in samenhang met dit netwerk.

- ***Leskistenproject***

De leskisten zijn ontwikkeld door de werkgroep Millse Schoolgidsen, en tijdens het werken met deze leskisten ligt de nadruk op **natuurbeleving** in de eigen omgeving, want je hoeft echt niet ver weg om een heleboel moois te ontdekken. De ervaring leert dat kinderen heel veel zien als je bezig bent met een natuurproject en dat ook heel veel kinderen **enthousiast** worden tijdens de projecten. Maar eigenlijk geldt dat ook voor volwassenen. Hoe meer men te weten komt over de natuur, hoe interessanter het wordt. Maar dat moois moet wel eerst ontdekt worden.....

Het afgelopen schooljaar zijn er weer minder leskisten uitgeleend – in de gemeente Mill en Sint Hubert - dan het jaar daarvoor; de binoculairs blijven wel uitgeleend worden. Een aantal verouderde leskisten is opgeruimd.

Ook in de andere gemeenten in het Land van Cuijk is er minder vraag naar leskisten. Wél wordt er gevraagd naar mensen die iets over een vooraf bepaald thema kunnen komen vertellen (IVN-ers), maar die kennis is binnen onze vereniging niet in ruime mate aanwezig.

- ***Bladgroen***

Afgelopen jaar zijn er weer 3 uitgaven van Bladgroen verschenen. De eerste uitgave was grotendeels gewijd aan het concept-Klimaatakkoord van december 2018. In de tweede uitgave stonden circulaire landbouw – en onze visie daar op – en de gevolgen van de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof (PAS) centraal. In de derde uitgave werd aandacht geschonken aan de (bestrijding van de) eikenprocessierups, de (mogelijke) relatie tussen landbouwgif en de ziekte van Parkinson, de (mogelijke) relatie tussen zonnepanelen en biodiversiteit, het (on)nut van biomassa(centrales) en de eerste resultaten van de Great Bubble

Barrier. In elk van de uitgaven stonden daarnaast een aantal columns, meestal met prikkelende uitspraken.

- **Website**

De website www.MLvC.nl blijven we ontwikkelen en verbeteren. Zo staan er twitterberichten op, die ook via [twitter@mlvc.nl](https://twitter.com/mlvc.nl) te volgen zijn, en hebben we een facebookpagina: www.facebook.com/milieuverenigingLvc. Regelmatig worden er nieuwe berichten op geplaatst op de site.

- **Gebiedsproject Verborgen Raamvallei**

In 2013 hebben de CGM-gemeenten, Provincie, Waterschap Aa en Maas en diverse maatschappelijke organisaties een samenwerkingsplatform opgericht: “De Verborgen Raamvallei”. In 2016 heeft dit geresulteerd in een Samenwerkingsovereenkomst (2016-2027), die moet leiden tot een uitvoeringsprogramma met daarin een aantal waterschapdoelen (waterberging, beekherstel, grondwaterpeil) rond de thema’s landbouw, natuur en landschap, water en cultuurhistorie/recreatie. Er ligt nu een Gebiedsplan Raam, waarvan sommige projecten (als uitbaggeren Lage Raam, automatiseren van stuwen in Peelkanaal, inrichting en aanleg Ecologische Verbindingszone Peelkanaal inclusief fiets/wandelpad, het trekpontje ‘D’n Hôpsen Diek’) in voorbereiding of uitvoering, of zelfs al gereed zijn. Het plan wordt uitgewerkt in 14 deelprojecten, met elk een eigen werkgroep. In 12 daarvan is de MLvC vertegenwoordigd.

Het waterschap Aa en Maas is nu bezig om projectplannen in het kader van de Waterwet op te stellen. Daarvoor is nog veel overleg nodig met de stakeholders, waaronder MLvC. Op dit moment wordt het hardst gewerkt aan een projectplan voor de Hooge Raam (Langenboom) en de Graafsche Raam (het stuk beek in Grave). In de Hooge Raam liggen kansen voor 16 hectare particuliere natuur. De provincie Noord-Brabant trekt de planvorming.

Langzamerhand wordt het natuurbeleid realiteit in de Raamvallei. We zitten er, samen met de mensen van het Waterschap, bovenop. De Verborgen Raamvallei was al een Parel voor het Land van Cuijk en wordt steeds meer een echte diamant!

- **Duurzaamheidsonderzoek Rekenkamercommissie Land van Cuijk**

De Rekenkamercommissie Land van Cuijk heeft afgelopen jaar onderzoek gedaan naar het thema duurzaamheid binnen de gemeenten in het Land van Cuijk. De commissie wilde in beeld brengen hoe dit aandachtsgebied door de gemeenten Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill & Sint Hubert en Sint Anthonis wordt opgepakt en of de acties, die worden ingezet ook leiden tot het realiseren van de gestelde doelen. De hoofdvraag was: wat verstaan de Land van Cuijk-gemeenten onder duurzaamheidsbeleid, welke ambities hebben ze en hoe vullen zij hun rol in? Nemen de besturen adequate stappen, die ertoe leiden dat de gestelde doelen in de raadsperiode worden gehaald en welke rol vervullen de gemeenteraden daarbij? Voor dit onderzoek is gesproken met portefeuillehouders en medewerkers van de gemeenten in het Land van Cuijk. Van ons wilde de commissie weten wat onze ervaringen zijn met het nastreven van ambities op dit terrein in relatie tot de hiervoor genoemde gemeenten. N.a.v. alle gesprekken die de commissie heeft gehouden is een rapport opgesteld, dat te vinden is op <https://www.rkc-lvc.nl>.

- **Flessenhals Oeffelt**

Om in geval van een ‘watergolf’ die zich eens in de zoveel tijd kan voordoen plek voor het water van de Maas te creëren, wil Rijkswaterstaat de ‘flessenhals’ bij Oeffelt – waar het brede winterbed van de Maas versmald wordt – aanpakken door ingrepen in het Maasheggengebied.

Bij deze ingrepen is vooralsnog géén rekening gehouden met de natuur. Wij houden de vinger aan de pols bij deze plannen en doen dit samen met de Dassenwerkgroep Brabant.

- **Vergunningen**

- In Rijkevoort is een ondernemer die zich al sinds 2004 niet aan de vergunningen houdt, en de gemeente Boxmeer doet er (zo goed als) niets aan. We hebben de Provincie gevraagd zich er mee te bemoeien, en dat heeft ze gedaan. Met ondersteuning van de Milieuvereniging moet de gemeente Boxmeer handhavend optreden en is de ondernemer na jaren bezig zijn stal aan te passen aan de vergunning. Ook was er enkele malen overleg op het Provinciehuis. Op onze website staat alles te lezen.
- Aan alle 5 de gemeenten in het Land van Cuijk hebben we gevraagd naar de geëiste natuurcompensatie in relatie tot verleende vergunningen. De gemeente Sint Anthonis heeft ons het gevraagde overzicht gegeven, de gemeente Boxmeer pas na een WOB-verzoek en in-gebreke-stellingbrief, en van de CGM-gemeenten heeft alleen Cuijk gereageerd. Van deze gemeente hebben we een lijst gekregen van verlangde natuurcompensatie, en de gemeente heeft toegezegd na te gaan of er ook daadwerkelijk gecompenseerd is. Tevens heeft ze (– mede – door onze vragen?) haar beleid aangepast: bij elke toekomstige verleende vergunning wordt een compensatieregeling opgesteld waarbij een bankgarantie vereist is.
- We willen alle ‘lege’ (niet of niet volledig benutte) vergunningen laten intrekken vanwege overbelaste gebieden met alle gezondheidsproblemen (fijnstof, stank etc.) van dien. Om te beginnen hebben we alle gemeenten gevraagd naar hun beleid in dezen. Bij geen beleid verzoeken we om intrekking, dan wel dienen we handhavingsverzoeken of verzoeken om aanpassing van de vergunningen in.
- Brabant-breed wordt geïnventariseerd hoeveel pesticiden en medicijnen in het oppervlaktewater komen. Wij hebben bij Waterschap Aa en Maas gevraagd om een overzicht van verleende en aangevraagde vergunningen ingevolge de Waterwet voor het brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam door mestverwerkingsinstallaties.

- **Wandelpad langs spoordijk**

Langs het Millse deel van de spoordijk (van Achterdijk tot Scheiwalweg) zijn we bezig een wandelpad te realiseren. Er is overleg geweest met Natuurmonumenten. Doordat de financiële vergoeding vanuit Brussel is opgeschort, wordt het hele project naar volgend jaar verplaatst.

- **N264**

We hebben onze bijdrage geleverd aan de discussie over de problemen en mogelijke oplossingen voor de N264 tussen Uden en Haps, met name het stuk door Sint Hubert. We zijn geen voorstander van een rondweg, zoals enkele inwoners van Sint Hubert willen.

- **Bestemmingsplan Buitengebied Boxmeer**

Onze uitgangspunten bij bestemmingsplannen buitengebied zijn: *minder beesten, géén mestverwerking, géén lelieteelt, géén boomteelt in beekdalen, duurzame locaties voor duurzame energie en gelegenheid voor volkstuinjes rond dorpskernen.*

Omdat dit alles niet in het ontwerp bestemmingsplan buitengebied Boxmeer is terug te vinden, hebben we een zienswijze ingediend. De gemeente heeft deze zienswijze grotendeels terzijde geschoven. We hebben geen beroep ingesteld, omdat we weten dat de Raad van State geen uitspraak doet over de beleidsuitgangspunten van een bestemmingsplan. Wel hebben we onze zienswijze besproken met de groene fracties in de gemeenteraad.

- ***Maasheggenvlechten***

Op de 2de zondag van maart vindt traditioneel het Maasheggenvlechten in Oeffelt plaats. Wij hebben daar op 10 maart met een vlechtteam aan meegedaan, helaas zonder de gouden, zilveren of bronzen hiep te winnen.

- ***Natuurbeschermingsregels***

We hebben meegedaan aan een groot internationaal onderzoeksproject van het University College Dublin naar de effectiviteit van verschillende natuurbeschermingsregels in Ierland, Frankrijk en Nederland.

- ***Zonne- en windparken op land***

We hebben de enquête van de BMF over deze thematiek ingevuld.

- ***Kap bos Luneven***

In de wijk Luneven in Boxmeer is een bos gekapt om 16 huizen te bouwen. Samen met buurtbewoners hebben we dit proberen te voorkomen, maar dat is niet gelukt. We proberen er nu compensatie voor de gekapte bomen uit te slepen.

- ***Luchtkwaliteit***

- Op 25 september organiseerden we samen met Brabants Burgerplatform in ‘Het Wapen van Wanroij’ een druk bezochte bijeenkomst met als thema “Onze lucht, uw gezondheid”.
- Enkele leden van onze vereniging maken deel uit van de groep burgerwetenschappers die, middels het project ‘meten is weten’, fijnstof (en ook ammoniak) meten. De groep bouwt meetinstrumenten en is bezig een communicatienetwerk van meetpunten op te richten.
- De MLvC ondersteunt een aantal burgers in het Land van Cuijk die een civiele zaak tegen de Nederlandse Staat (‘De Staat Gedaagd’) beginnen. De kern van de zaak is dat de stankregelgeving in essentie niet zorgt voor een goed woon- en leefklimaat. Als zodanig wordt door de normstelling in de Wet Geurhinder Veehouderij niet voldaan aan het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Dit verdrag is ook de basis van de Urgenda-uitspraak (de uitstoot van broeikasgassen moet eind 2020 met ten minste 25 procent verminderd worden ten opzichte van 1990).
- Het Stikstofdossier wordt goed gevolgd. Wij verwachten dat dit ook voor de vergunningverlening in het Land van Cuijk grote impact kan hebben. Er wordt aan de voorbereiding ervan gewerkt.